

Aktiivtöö. Ma ei soovi alkoholi, sest...

Teema: otsuste langetamine.

Alateema: valikute tegemine.

Õpitulemused. Õpilane:

- demonstreerib õpisisu olukorras, kuidas kasutada enesekohaseid ja sotsiaalseid oskusi alkoholiga seotud olukordades*;
- väärtustab turvalist ja ohutut käitumist*;
- nimetab põhjuseid, miks mõned temavanused tarvitavad alkoholi ja miks paljud seda ei tee;
- määratleb enda jaoks põhjused, miks ta ei soovi tarvitada alkoholi.

Taust. Me elame ühiskonnas, kus lapsed puutuvad juba varakult kokku alkoholitarvitavate inimeste, alkoholireklaamide ja poes müüdava alkoholiga. Samas kehtivad alkoholi müügi, tarvitamise ja käitlemise osas riigi kehtestatud piirangud. Meie eesmärk on õpetada lapsi mõistma, miks on olemas alkoholiseadus ja -piirangud. Näiteks kaitseb seadus lapsi, keelates alkoholi tarvitada enne 18. eluaastat. Selle keelu põhjuseks on soov kaitsta laste organismi alkoholi toime eest. Samuti keelab seadus teatud tingimustel täiskasvanutel alkoholi tarvitada – näiteks tööl olles, lasteasutustes, spordirajatistes, avalikes kohtades, teatrisaalis jms. Seega on alkoholi tarvitamine küll lubatud, aga kindlate piirangutega, mis on mõeldud noorte ja ka täiskasvanute kaitseks.

Tund pakub igale õpilasele võimaluse sõnastada enda jaoks põhjused, miks alkohol ei peaks tema ellu kuuluma. Nende põhjuste teadvustamine võib aidata teha otsus alaealisena alkoholi mitte tarvitada.

Vajalikud materjalid. Töölehed.

Tunni sissejuhatus. Sissejuhatuses viige läbi joonemäng. Selleks märkige (või asetage pörandale vastava nimetustega paberilehed) klassiruumis nõ kujuteldav joon, mille üks ots on kokkuleppeliselt „poolt“ ja teine ots „vastu“. Küsige õpilastelt nende seisukohta seoses seadusega, mis keelab alkoholi tarvitada enne 18. eluaastat. Paluge igaühel leida joonel tema arvamusele vastav koht. Seejärel paluge selgitada, miks nad valisid selle koha. Mängu kokkuvõtteks rõhutage, et alkoholiseaduse eesmärk on kaitsta lapsi ja noori alkoholi mõju eest.

Põhitegevused

1. Esitage õpilastele järgmisi küsimusi.

- a) Miks mõned õpilased tarvitavad alkoholi? (Näiteks sellepärast, et meeldida mõnele tuttavale või sõbrale, on huvitav, põnev jms.)
- b) Miks paljud õpilased ei tarvita alkoholi? (Näiteks sellepärast, et ei meeldi purjus inimesed või alkoholi lõhn, et meeldib teha sporti ja hästi õppida, et tahetakse olla terve ja kena välja näha, et alkoholi tarvitamine on seadusega keelatud jms.)

Kui õpilased on oma mõtted välja öelnud, täiendage vajadusel nimekirja. Kirjutage põhjused tahvlile kahte tulp, ühes need, miks alkoholi tarvitatakse, ja teises need, miks seda ei tehta.

2. Paluge õpilastel täita tööleht. Rõhutage, et on palju põhjusi, miks alkoholi enne täisealiseks saamist mitte tarvitada, seetõttu saab igaüks valida enda jaoks sobiva põhjuse. Arutlege ühiselt õpilaste vastuste üle.

3. Jagage õpilased rühmadesse ja andke ülesanne valmistada mõttekaart. Seda võib teha ka individuaaltöona. Mõttekaardi teema on järgmine: mis kasu saab inimene sellest, kui ta otsustab alkoholi enne täiskasvanuks saamist mitte tarvitada? (Kasuna võib nimetada näiteks seda, et ta teeb ise oma otsused ega allu teistele, ei kahjusta oma aju, ei riski käitumisega, mis võib alkoholihoobega kaasneda, et tal on väiksem risk sattuda õnnetustesse, et tal ei teki pahandusi alkoholitavitamise pärast jms.)
4. Täiendage õpilaste mõtete põhjal tahvlil tulpades olevaid vastuseid ja märkige ära need, mida mõttekaardil kõige enam nimetati.
5. Arutlege ka selle üle, kuidas alkoholi tarvitamisega kaasnevat nn kasutegurid (vt tunni sissejuhatuses esitatud küsimust, miks mõned õpilased tarvitavad alkoholi) on võimalik saavutada teisel viisil. Võite paluda teha ka seda rühmatöona.
6. Tunnustage õpilasi nende pakutud põhjuste eest, miks ei peaks tarvitama alkoholi.

Kokkuvõte ja põhisõnum. Rõhutage õpilastele, et nende öeldu ongi põhjuseks, miks paljud noored on otsustanud alkoholi mitte tarvitada. Alkoholi mittetarvitamine vähendab oluliselt riske enda tervisele ja üldisele heaolule, alkoholihoobes võidakse teha asju, mida hiljem väga kahetsetakse. Ka paljud täiskasvanud ei tarvita alkoholi või teevad seda väga väikestes kogustes ja harva.

Lõiminguvõimalused. Töö pakub võimalusi lõiminguks eesti keele, kunstiõpetuse (mõttekaardi "Põhjused mitte tarvitada alkoholi" valmistamine) ja arvutiõpetusega (mõttekaardi koostamine vastava tarkvara abil, nt www.mindomo.com).

Tööleht

Nimi:

Ülesanne. Mõttele, millised võiksid olla sinu põhjused mitte tarvitada alkoholi.

1. põhjus:

2. põhjus:

3. põhjus:

4. põhjus:

5. põhjus:

Minu allkiri: